

Uusi paloturvallisuuslaitelaki ja paloturvallisuuslaitteistot

Webinaarit 8.10.2024

Kirsi Rajaniemi ja Jaana Rajakko

Laki eräistä paloturvallisuuslaitteista

- Uusi paloturvallisuuslaitelaki (191/2024) korvaa nykyisen pelastustoimen laitteista annetun lain (10/2007)
 - paloturvallisuuslaitelaki tulee voimaan 1.1.2025
 - lain soveltamisala ei muutu aikaisemmasta sääntelystä
 - sääntelyn keskeinen sisältö pääosin nykyinen
- Sääntelyn rakennetta ja sisältöä on selkeytetty
 - laissa kolme asiakokonaisuutta
 - asetuksista nostettu sääntelyä lain tasolle
 - yhtenäistetty käsitteitä ja menettelyjä
 - selvennetty suhdetta muuhun lainsäädäntöön
- Lain ”perustelumuuisto” eli hallituksen esitys löytyy mm. Finlexin tai eduskunnan verkkosivuilta tunnuksella HE 106/2023 vp

Paloturvallisuuslaitelain rakenne

Luku 1 Yleiset säännökset	Luku 2 Paloilmoittimet ja automaattiset sammutuslaitteistot	Luku 3 Käsisammuttimien tarkastus ja huolto	Luku 4 Tuotteita koskevat vaatimukset	Luku 5 Valvonta Luku 6 Erinäiset säännökset
•Soveltamisala •Suhde muuhun lainsäädäntöön •Määritelmät	•Laitteiston toteutus , toiminnalliset vaatimukset ja dokumentointi •Asennusliikkeen toimintailmoitus, vastuuhenkilön pätevyysvaatimukset •Laitteiston tarkastusvelvoite ja määräväli, uusintatarkastus, tarkastusten sisältö, tarkastuspöytäkirja ja tarkastustarra •Tarkastuslaitoksen hyväksyminen	•Käsisammuttimien tarkastus- ja huoltovelvoite ja määräväli •Käsisammuttimien huolto- ja tarkastustyöt •Käsisammutinliikkeen toimintailmoitus, vastuuhenkilön pätevyysvaatimukset	•Yleiset vaatimukset •Tuotteiden merkinnät, tiedot ja ohjeet, kielivaatimukset •Vaatimustenmukaisuus •Palo- ja häikäveroittimet, käsisammuttimet ja pienet alkusammutustuotteet, paloilmoittimen ja sammutuslaitteiston komponentit, rakennukseen asennettavat sammutuslaitteet, savunpoistoluukut, poistumisopasteet, tehdasvalmisteiset tulisijat, väestönsuojien varusteet ja laitteet	•Valvontaviranomaiset •Viranomaisen rekisteri ja julkinen tietopalvelu •Viranomaisen toimivaltuudet •Kiellot ja pakkokeinot •Muutoksenhaku •Vastuuhenkilön koe •Ulkomailla hankittu ammattipätevyys •Vastavuoroinen tunnustaminen •Tarkastuslaitoksen tiedonsaantioikeus •Pelastus- ja rakennusvalvontaviranomaisen ilmoitusvelvollisuus •Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

5 luku Valvonta ja 6 luku Erinäiset säännökset

- Valvonta
 - Tukes lain valvontaviranomainen
 - pelastusviranomaiset valvovat paloilmoittimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen tarkastusvelvoitetta ja käsisammuttimien tarkastus- ja huoltovelvoitteita
 - tuotteiden markkinavalvonta markkinavalvontalaki (1137/2016) ja rakentamislaki
- Voimaantulo 1.1.2025
 - siirtymäsäännöksillä mahdollistetaan nykyisten toimijoiden toiminnan jatkuminen
- Tarkennettu ja täydennetty sääntelyä
 - viranomaisen rekisteri ja tietojen luovuttaminen Tukesin verkkosivuilla
 - viranomaisen oikeus saada ja luovuttaa tietoja
 - kiellot ja pakkokeinot
 - muutoksenhaku
 - tarkastuslaitoksen tiedonsaantioikeus
 - vastuuhenkilön kokeen järjestäminen
 - ulkomailla hankitun ammattipätevyyden tunnustaminen
 - vastavuoroinen tunnustaminen
 - pelastus- ja rakennusvalvontaviranomaisen ilmoitusvelvollisuus
 - lain soveltamisen rajausta maanpuolustuksen kannalta erityissuojattavissa kohteissa

Asetukset

- Valmistelussa sisäministeriön asetukset
 - paloilmoittimista ja automaattisista sammutuslaitteistoista (korvaa vanhat A:60 ja A:65)
 - käsisammuttimista (korvaa vanhan SMA 790/2001)
 - rakennusten poistumisreittien merkitsemisestä ja valaisemisesta (päivitetään SMA 805/2005)
 - palovaroittimista (päivitetään SMA 239/2009)
- Asetusluonnokset lausunnolla 29.8.-14.10.2024
 - lausuntopyyntö on julkaistu Lausuntopalvelu.fi -verkkopalvelussa
- Pelastustoimen laitteista annetun lain nojalla annetuista asetuksista voimaan jää valtioneuvoston asetus väestönsuojien laitteista ja varusteista (409/2011) jää voimaan

Paloilmoittimet ja automaattiset sammutuslaitteistot

Luku 2 Paloilmoittimet ja automaattiset sammutuslaitteistot

- Laissa säädetään
 - laitteistojen asennus-, huolto- ja tarkastustöistä
 - asennustyön dokumentoinnista
 - asennusliikkeiden tehtävistä ja Tukesille tehtävästä toimintailmoituksesta
 - asennusliikkeen vastuuhenkilön pätevyysvaatimuksista ja pätevyystodistuksesta
 - laitteistojen tarkastusvelvoitteesta ja määräväleistä
 - tarkastusten sisällöstä
 - tarkastuslaitosten vaatimuksista ja tehtävistä
- Sääntelyrakenne on erilainen kuin aikaisemmin
 - yhdenmukaistettu paloilmoittimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen vaatimukset
 - sääntelyä on nostettu määräys- ja asetustasolta lakiin

Luvun 2 soveltamisalasta

- Soveltamisalaan kuuluvat rakennuksiin kiinteästi asennettavat paloilmoittimet ja automaattiset sammutuslaitteistot
 - asentaminen perustuu laissa tai muussa säädöksessä olevaan velvoitteeseen
 - asentaminen perustuu rakentamislupaan tai muuhun viranomaisen lupamenettelyyn
 - paloilmoitukset liitetään Häätäkeskuslaitoksen häätäkeskustietojärjestelmään
 - liitetään vesihuoltolaitoksen verkostoon tai rakennuksen vesi- ja viemärilaitteistoon
- Soveltamisalaan ei kuulu
 - ajoneuvoihin tai aluksiin asennettavat laitteistot
 - prosessien ja laitteiden suojaamiseen asennettavat laitteet
 - palovaroitin-, turva- ja hälytínjärjestelmät

Vaatimukset laitteiston toteutukselle

- Laitteisto on suunniteltava ja asennettava niin, että
 - laitteisto toimii tarkoitetulla tavalla
 - on sopiva käyttötarkoitukseen eli on huomioitava kohteessa harjoitettava toiminta sekä kohteen rakenteelliset ja muut palo- ja henkilöturvallisuuteen vaikuttavat tekijät
 - on turvallinen ihmisten, omaisuuden ja ympäristön kannalta
 - laitteet ja komponentit ovat sopivia ja vaatimusten mukaisia
- Uutta laitteistojen toiminnalliset vaatimukset, joista säädetään tarkemmin asetuksella
 - toiminnan luotettavuus ja laitteiston ominaisuudet, yhteensopivuus ja suojaus haittavaikutuksilta
 - erheellisen toiminnan ehkäisy
 - tarpeelliset merkinnät ja opasteet
- Laitteistot toteutetaan jatkossakin käyttäen standardeja ja muita yleisiä suunnitteluohjeita

Toteutuksen dokumentoinnista

- Toteutuksen dokumentoinnin vähimmäisvaatimuksia on vahvistettu ja yhdenmukaistettu
- Selvitys laitteiston perusmäärittelyistä
 - kuvataan suojauksen laajuus, laitteiston mitoitusperusteet ja muut määrittelyt
 - käytetään laitteiston vaatimusten toteutumisen arvioinnissa
 - laaditaan uusista asennuksista ja merkittävistä muutos- ja laajennustöistä
 - toimitetaan tiedoksi pelastusviranomaiselle
- Asennustodistus
 - kuvataan laitteiston tekninen toteutus
 - kerrotaan tehdyt testaukset ja muut toimenpiteet
 - laaditaan aina, lukuun ottamatta vähäisiksi katsottavia töitä
 - sisältää laitteiston käytössä ja kunnossapidossa tarvittavat tiedot ja ohjeet

Asennusliikkeiden vaatimuksista

- Tehtävä toimintailmoitus Tukesille ennen toiminnan aloittamista
 - toiminnan voi aloittaa Tukesin vahvistuksen jälkeen
 - tiedot toiminnanharjoittajasta ja vastuuhenkilöstä
 - » asennusliikkeen asennus- ja huoltotoiminnan ala riippuu vastuuhenkilön pätevyystodistuksesta
 - muutoksista ilmoitettava Tukesille
- Oltava vähintään yksi vastuuhenkilö
 - toiminnanharjoittaja tai asennusliikkeen palveluksessa
 - » vaatimus päätoimisesta palveluksesta poistuu
 - pätevyysvaatimukset
 - » hyväksytysti suoritettu asennusliikkeen vastuuhenkilön koe
 - » yhteensä vähintään kolmen vuoden riittävän laaja-alainen työkokemus
 - » koulutusvaatimus poistuu
 - Tukesin antama pätevyystodistus on voimassa toistaiseksi
 - » nykyinen määräaikainen pätevyystodistus uusittava ennen voimassaolon umpeutumista
- Oltava asennus- ja huoltotyön edellyttämät laitteet, välineet, järjestelmät ja laitekohtaiset ohjelmistot

Asennusliikkeiden tehtävistä

- Asennus- ja huoltotyöt tehdään asiantuntevasti ja huolellisesti noudattaen hyvää teknistä käytäntöä
 - tekee laitteistolle kattavat toimintatestaukset
- Laatii asennustodistuksen liitteineen
 - asennusliikkeen vastuuhenkilö allekirjoittaa asennustodistuksen
- Huolehtii laitteiston varmennustarkastuksesta
- Asennusliikkeen vastuuhenkilön tehtävänä on huolehtia, että
 - asennus- ja huoltotyössä noudatetaan lakia
 - laitteisto on asennus- ja huoltotyön osalta vaatimusten mukainen
 - asennus- ja huoltotöitä tekevillä on tarvittava osaaminen ja heidät on perehdytetty tehtäviinsä
 - oma osaaminen on riittävää
 - » tunnettava laitteistojen toteutusta koskevat vaatimukset
 - » ylläpidettävä ammattitaitoaan

Paloilmoittimien ja automaattisten sammutuslaitteistojen tarkastusvelvoite

- Varmennustarkastus tehtävä ennen laitteiston käyttöönottoa
 - varmennustarkastus on tehtävä myös laitteiston merkittävälle muutos- ja laajennustyölle
 - asennusliikkeen huolehdittava, että varmennustarkastus tehdään
- Määräaikaistarkastus tehtävä kolmen vuoden välein
 - uuden laitteiston ensimmäinen määräaikaistarkastus on kuitenkin tehtävä 12–18 kuukauden kuluessa varmennustarkastuksesta
 - laitteiston haltijan huolehdittava, että määräaikaistarkastukset tehdään
 - tarkastusten tavoitteena varmistaa, että laitteistot pidetään toimintakunnossa ja vaatimusten mukaisina koko käyttöiän
- Uusintatarkastus
 - jos määräaikaistarkastuksessa havaitaan vakavia puutteita, tarkastuslaitos määrää uusintatarkastuksen

Tarkastuslaitokset

- Tukes hyväksyy tarkastuslaitokset
 - laissa säädetään hyväksymisen edellytykset
 - tarkastuslaitos hoitaa julkista hallintotehtävää
- Tarkastukset on tehtävä ammattitaitoisesti ja noudattaen hyvää tarkastuskäytäntöä
- Tarkastuslaitosten on tehtävä keskenään yhteistyötä toimintatapojen ja tarkastuskäytäntöjen yhdenmukaisuuden varmistamiseksi
- Tarkastusten sisällöstä on säädetty aiempaa tarkemmin
- Tarkastuslaitoksella oikeus saada tietoja hätäkeskuksesta
 - kohdetiedot, testaustoiminnan ja vikatilanteiden tiedot
- Tarkastuslaitos laatii tarkastuksesta tarkastuspöytäkirjan laitteiston haltijalle
 - tarkastuspöytäkirjat toimitetaan tiedoksi pelastusviranomaiselle
 - varmennustarkastuksen tarkastuspöytäkirja myös asennusliikkeelle

Tuotteita koskevat vaatimukset

Luku 4 Tuotteiden vaatimukset

- Laissa säädetään
 - markkinoille saatettavien tuotteiden yleinen turvallisuusvaatimus: oltava käyttötarkoitukseen sopivia ja toimittava oletetulla tavalla, keskeistä toimintavarmuus
 - tuotteen merkinnöistä, tiedoista ja ohjeista: tuotteen mukana oltava asianmukaisen ja turvallisen käytön edellyttämät tiedot, merkinnät ja ohjeet suomeksi ja ruotsiksi
 - tuotteen vaatimustenmukaisuuden osoittaminen
- Rakennustuotteiden osalta sääntely rakentamislaisissa (751/2023) ja EU:n rakennustuoteasetuksessa
 - rakennukseen asennettavan paloilmoittimen tai automaattisen sammutuslaitteiston osaksi tarkoitetut laitteet
- Asetuksella mahdollista antaa tarkempaa sääntelyä, jos tarpeellista esim. EU-sääntelyn toimeenpanemiseksi tai tuotestandardien soveltamisen tueksi

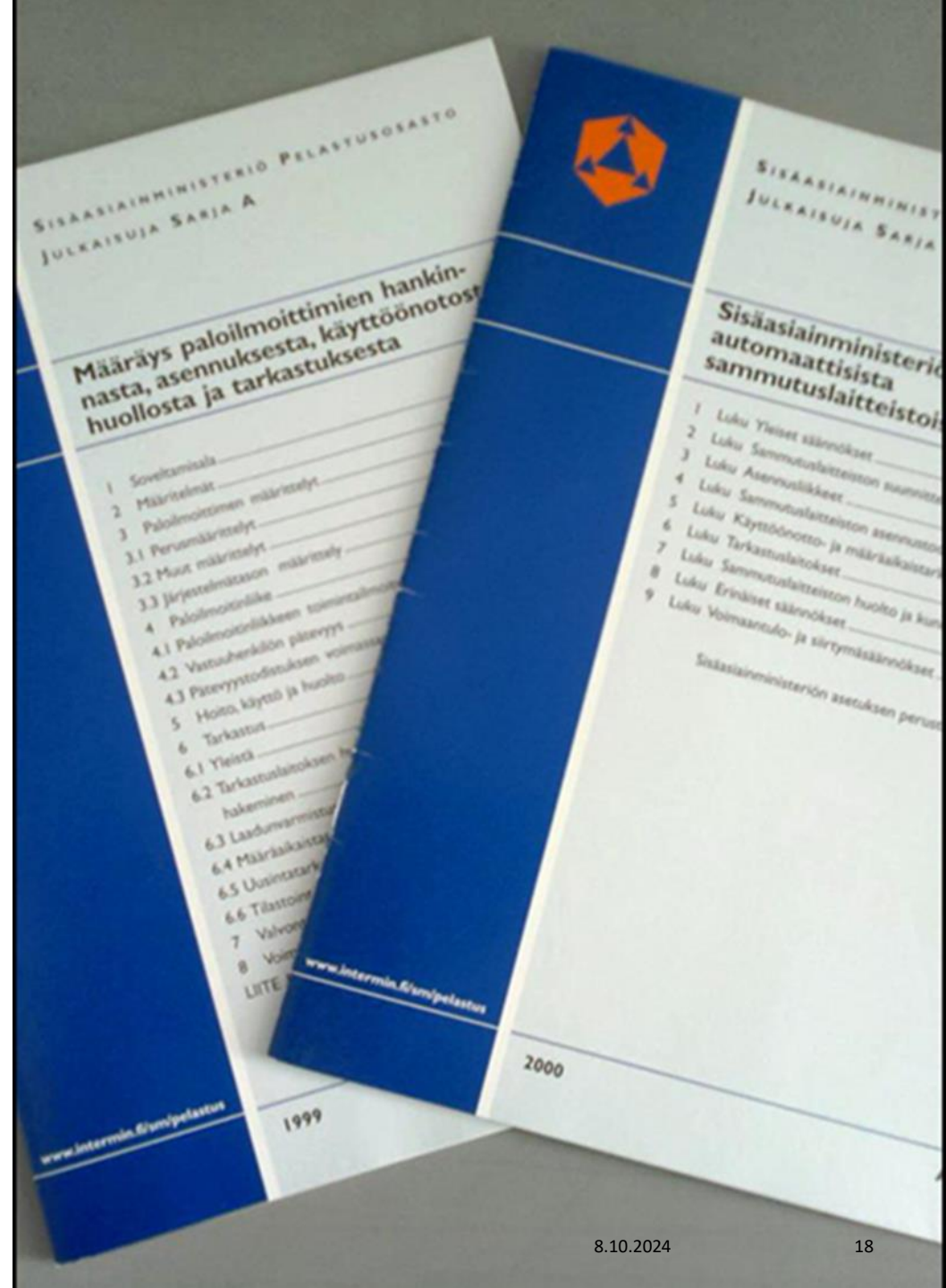

Sisäministeriön asetus paloilmoittimista ja automaattisista sammutuslaitteistoista

Laitteistoasetus (lausuntoversio)

- Asetuksessa tarkennettaisiin
 - toteutusta koskevia vaatimuksia
 - » laitteistojen toiminnalliset vaatimukset
 - » paloilmoittimen ohjaustoiminnot
 - » erheellisen toiminnan ehkäisy
 - » merkinnät ja opasteet
 - dokumenttien sisältöä koskevia vaatimuksia
 - » selvitys laitteiston perusmäärittelyistä
 - » asennustodistus
 - kunnossapitoa koskevia velvoitteita

Sisäministeriö

Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
www.intermin.fi